

СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ІЗ ЧИСЛІВНИКОМ

Понін Д.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник – канд. філол. наук, ст. викладач Шуменко О. А.

В англійській мові виокремлюється група фразеологічних словосполучень (ФС), у яких структурним елементом виступає числівник – ФС(ч). ФС(ч) характеризуються притаманною для них відтворюваністю, відносною стабільністю структурних елементів, надякою тяжіє семантична цілісність.

У зв'язку із втратою первісного значення числівники у ФС(ч) переходять в розряд потенціальних слів або слів, що зберегли певну смислову спрямованість. Пор.: *one and all* "всі як один", "всі без винятку"; *one in a thousand* "дуже рідкий, один на тисячу"; *one or two* "декілька раз"; *two bits* "монета в 25 центів"; *in two twos* "моментально", "зразу"; *put two and two together* "зробити висновок з фактів", "зрозуміти що до чого"; *three sheets in the wind* "море по коліна", "п'яний"; *not worth three straws* "гроша мідного не вартий"; *four eyes see more than two* "розум добре – а два краще"; *eighteen carat lie* "відверта брехня", "зухвала брехня"; *twenty and twenty times* "раз за разом", "повторно"; *the upper ten (thousand)* "верхівка суспільства", "невелика елітна група" тощо.

Залучення одного і того ж числівника у різні фразеологічні оточення сприяє семантизації різних значень (сми́слів). Так, наприклад, ФС(ч) з компонентом *one* виступають носіями значення відокремленості (*one and only, one and the same*), відповідності, рівності (*one man one vote*), унікальності (*the only one*), паукальності (*the voice of one man is the voice of no one*), одиничності (*one at a time*), часової невизначеності (*one evening, one time*). ФС(ч) з десемантизованими числівниками функціонують у мові для позначення особливих ознак предметів, явищ, при цьому числове значення числівників служить ключем до мотивації цілої одиниці. Пор.: *four –in –hand* "галстук – самов'яз"; *two dogs over one bone* "голодні, злі"; *the Four Seas* "моря, що омивають Великобританію"; *the Seven Seas* "водорозділи нашої планети", "всі водні простори" та ін. Позбавлення числівниками у ФС(ч) числового змісту приводить до десемантизації, до включення у поле невизначеної кількості, до використання при передачі контрасту, вираження понять "багато", "мало". Пор.: англ. *One in a hundred, one to thousand, a stitch in time*

saves nine, two heads are better than one; рос. ум хорошо, а два лучше, старый друг лучше новых двух, за семью замками, укр. біда не ходить одна, а з дітками, в трьох соснах заблудитися, на всі чотири сторони та ін.

При повній десемантизації числівника ФС(ч) переходить до розряду оціночних одиниць. Пор.: *dressed up to the nines* "одягнутий модно, зі смаком"; *nine worthies* "знамениті люди"; *to give presents by nines* "виражати глибоку шану"; *a cat has nine lives* "живучий".

1. Баранцев К. Т. Фразеологічний словник англійської мови / К. Т. Баранцев. – К.: Радянська школа, 1956. - 389 с.
2. Швачко С. О., Кобякова І. К. Вступ до мовознавства (курс лекцій) / С. О. Швачко, І. К. Кобякова // Посібник. – Вінниця : Нова Книга, 2006. – 224 с.
3. Шуменко О. А. Семантичне навантаження фразеологічних одиниць з числівником / Шуменко О. А. // Функціональна лінгвістика: наук.журнал/ Кримський республіканський інститут післядипломної педагогічної освіти; науч.редактор А. Н. Рудяков – Т.4. – Симферополь, 2012. – С. 326-328.

Перекладацькі інновації: матеріали IV Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, м. Суми, 13–14 березня 2014 р. / редкол.: С. О. Швачко, І. К. Кобякова, О. О. Жулавська та ін. – Суми : Сумський державний університет, 2014. – 172 с.